

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Lantos Ügyvédi Iroda dr. Lantos Bálint (cím) ügyvéd által képviselt név (cím) felperesnek, a dr. Bóta Csaba (cím) ügyvéd által képviselt név (cím) I. rendű és az Imre és Társai Ügyvédi Iroda, dr. Imre Tamás ügyvéd (cím) által képviselt név (cím) II. rendű alperes ellen élettársi vagyonszövetség megszüntetése iránt indított perében a Heves Megyei Bíróság 2008. december 19. napján hozott 5.P.20.287/2008/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatja annak megállapításával, hogy az élettársi kapcsolat kezdő időpontja 2001 június. Egyebekben helybenhagyja.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az 1999. augusztus 19-től 2005. decemberéig fennállt élettársi kapcsolatra alapítva kérte az élettársi vagyonszövetség megszüntetését. Az I. rendű alperes ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy csak 2003 február-márciusától 2005 áprilisáig élt élettársi kapcsolatban a felperessel.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes 1999 decemberétől 2005 decemberéig élettársi kapcsolatban éltek. A megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes saját vagyonából 1999. elején megvásárolta az e-i K. utca 88. szám alatti telek ingatlan, az építkezéshez szükséges építőanyagok egy részét és a felépítményt megtervezte. A külföldön, Ausztriában dolgozó, heti-kétheti rendszerességgel hazatérő I. rendű alperes 1999. májusától érzelmi kapcsolatot létesített a felperessel, 1999. augusztus 19-én ingatlanába beköltözött. Szeptemberében megkezdődött a K. utcai ingatlanon az épület alapozása és a szomszédos ingatlanon a garázs építése. Decemberben az I. rendű alperes a korábban fenntartott alérletét felmondta, 2000 januárjában ideiglenesen bejelentkezett a felperes ingatlanába. 2001 júniusában a felperes munkaviszonya megszűnt, szeptemberében egy vendéglátó üzletvezetői tanfolyamon vett részt. A 2002. január 3-i előszerződés megkötését követően 2002. február 19-én a felperes és az I. rendű alperes beltágként, az I. rendű alperes

gyermekei pedig kültagként megalakították a L. Bt-t. 2002 decemberében a felperes és az I. rendű alperes átköltöztek a K. utcai ingatlanba. A felperes egy évvel később értékesítette a társasházi öröklakását. 2004. októberében az I. rendű alperes felhagyott külföldi munkavégzésével. Hazaköltözése után az élettársak között egyre feszültebbé vált a viszony. 2005. évben a felperes tavaszi öngyilkossági kísérlete után a kapcsolat megmentése érdekében az I. rendű alperes egy p-i útra vitte el a felperest. Az élettársak érzelmi kapcsolata nyár végétől fokozatosan kiüresedett, decemberben a felperes a Bt. tagságát megszüntette, 2006 januárjától pedig a felek az ingatlanon belül is elkülönültek.

Az elsőfokú bíróság az élettársi kapcsolat Ptk. 578/G. §-ában és a 685/A. §-ában meghatározott fogalmi elemeinek vizsgálata alapján megállapította, hogy a felek között 1999 nyarától az érzelmi közösség fennállt. A közös háztartás vitelét a peradatok nem igazolták. A volt élettársak az I. rendű alperes külföldi munkavégzése alatt havonta csak két- három hétvégét töltöttek együtt. Az I. rendű alperes a nagyobb hétfégi bevásárlások kivételével nem nyújtott hozzájárulást a közös lakás fenntartási költségeihez. A felek gazdasági érdekközössége 1999 végétől alakult ki. Erre az időszakra elfogyott az I. rendű alperesnek az építkezésre szánt pénze, albérletét a felperes kezdeményezésére felmondta és az építkezés üteme is lassult. Az I. rendű alperesnek az építkezés folytatásához 1999. év végétől szüksége lehetett a felperes pénzügyi támogatására is. A felperes az I. rendű alperes gazdasági ügyeibe beleszólást nyert, 2000. év elejétől egyre nagyobb mértékben vett részt az építkezéssel kapcsolatos ügyintézésben. A felperes munkaviszonyának 2001 júniusi megszűnése után olyan vendéglátó üzletvezetői tanfolyamon vett részt, amely a közös Bt által működtetett panzió és étterem jövőbeni zökkenőmentes üzemeltetésének biztosítását célozta. 2002 év elején megtörtént a K. utcai ingatlanban épülő panzió és az étterem működtetése érdekében a közös cég létrehozása. Az I. rendű alperes 2002. július 31-i - nyilatkozata igazolja, hogy a felperes a közös cég működtetésében és az építési költségek viselésében 2000. évtől folyamatosan részt vett. A fenti bizonyítékok együttes értékelésével az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az élettársi kapcsolat kezdő időpontja 1999 decembere.

Az I. rendű alperesnek az életközösség 2005 tavaszi megszűnésére vonatkozó állítását kétségesse tette saját előadása, mely szerint a felperes öngyilkossági kísérletét követően megkísérelte a kapcsolat megmentését, ennek érdekében 2005. nyarán még egy közös p-i utat is szervezett. A kihűlő, de még meg nem szűnt érzelmi kapcsolat fenntartását bizonyítja, hogy a volt élettársak csak 2006 januárjától különültek el. A gazdasági közösség 2005. év végéig tartó fennállását tanúsítja az I. rendű alperes előadása, mely szerint a felperes közös gazdasági tevékenységben vállalt szerepe 2005-ben is változatlan volt. T.K. vallomása bizonyítja, hogy a felperes 2005. év végén személyes munkavégzésével a Bt. ügyeinek vitelében és az étterem működtetésében a korábbihoz képest nagyobb arányban vett részt. Az életközösség 2005. karácsonyáig tartó fennállását a felperes hozzátartozói is igazolták. A felek élettársi kapcsolatának végét a gazdasági érdekközösség felszámolása jelentette, amelynek döntő bizonyítéka, hogy a felperes a Bt-ben lévő érdekelttségét 2005. december végén megszüntette.

A közbenső ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú határozat részbeni megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az élettársi kapcsolat 2003 februárjától 2005 áprilisáig állt fenn. Érvei szerint

- az elsőfokú bíróság a tényállás egy részét a felperes nem bizonyított előadása alapján állapította meg. A megismerkedést követően kizárólag érzelmi kapcsolatot létesítettek egymással, a felperes sem tekintette önmagát élettársnak, 1991. január 1-től 2003. június 30-ig özvegyi nyugdíjban részesült. Az igénylésen a felperes mindvégig egyedülállóként tüntette fel magát. Nem voltak a felperessel közös kasszán, és a gazdasági ügyeikbe sem avatták be egymást, de a lakás fenntartási költségeihez az I. rendű alperes hozzájárult. Z.K., és R.R. vallomása is csak azt igazolja, hogy a felperessel érzelmi kapcsolatban áll.

- Megalapozatlan ténymegállapítás, hogy az építkezésre szánt pénztartaléka 1999 végére elfogyott, és részben emiatt mondta fel az albérletet és jelentkezett be ideiglenes jelleggel a felperes ingatlanába. Az építkezés nem anyagi, hanem az időjárásra visszavezethető okok miatt lassult le 1999. év végén. Gy.Cs. tervező vallomása is bizonyítja, hogy a kivitelezés jóval később lassult le, ezért vált szükségessé a 2003. évi tervmódosítás. A felperes anyagi támogatására nem volt szüksége, az albérlet felmondása a pénztartalék csökkenésére nem utal. Tartalékai a közös cég megalakulása után csökkentek a felperes utáni járulékfizetési kötelezettség és a könyvelő díja miatt. A felperes munkaviszonyban állt, nem volt lehetősége az építkezés ügyeinek vitelére. A felperessel közös gazdasági érdeke nem volt, a beruházás anyagi háttere az I. rendű alperes részéről biztosított volt. Az építkezést mint építtető szervezte, a felperes apróbb, baráti segítsége mellett.

- A felperes által 2001 szeptemberében megkezdett vendéglátó, üzletvezetői tanfolyam elvégzését a vállalkozási kényszer motiválta. A gondolat találkozott az I. rendű alperes és gyermekeinek az elképzelésével is, amelyet a 2002. január 3-án írásban kötött előszerződés is rögzít. Az előszerződésből a jövőbeni gazdasági elképzelés, a gazdasági társaság formájában megvalósuló gazdasági együttműködés tűnik ki.

- Az I. rendű alperes anyagi lehetőségei 2003. februárjától elapadtak, a társaság működésével kapcsolatos problémák miatt a felperessel való gazdasági közösségre ténylegesen ez időponttól kényszerült.

- A felperes öngyilkossági kísérletéhez a megromló érzelmi viszony és a nehéz gazdasági helyzet vezetett. A 2005 nyarán tett közös külföldi utazás a megromlott viszonyt nem állította helyre. Az érzelmi kapcsolat tavaszi megszűnését követő munkakapcsolat már nem párosult gazdasági kapcsolattal.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az élettársak perben tett nyilatkozatai, a tanúvallomások, a 2004. február 20. napján kötött élettársi vagyoni jogi megállapodás egyértelműen igazolja, hogy az I. rendű alperessel a közös gazdálkodásra is kiterjedő élettársi kapcsolata 1999 decemberétől 2005. év végéig fennállt. A jogviszony keletkezése és fennállása körében utalt az ítélezési gyakorlatra, külön kiemelve a BDT. 2008. 1805. és a BDT. 2002. 560. szám alatt közzétett, egyedi ügyekben hozott döntéseket.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés részben alapos.

A fellebbezés az élettársi kapcsolat kezdetére és megszűnésének időpontjára vonatkozó megállapítást érintette. A másodfokú bíróságnak ezért a jogviszonyra irányadó Ptk. 685/A. §-ában foglalt élettársi jogviszony fogalmi elemeinek vizsgálatával abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes és az I. rendű alperes élettársi életközössége mely időtartamban állt fenn.

A hivatkozott törvényhely szerinti élettársi kapcsolat jogi tényen, nevezetesen a közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben történő együttélés tényén alapul. Kizárólag e jogi tényhez fűződik az a jogkövetkezmény, hogy az élettársak a Ptk. 578/G. § (1) bekezdése értelmében a szerzésben való közreműködés arányában közös tulajdont szereznek. Az élettársi jogviszony léte megköveteli a házasságon kívüli együttélést, a közös háztartást, az érzelmi és gazdasági kapcsolatot, sőt a közös vagyoni cél elérése érdekében az érzelmi, vagyoni érdekközösséget, akarategységet, amelyben a felek egymást kölcsönösen támogatják, vagyoni ügyeiket közösen intézik, összetartozásukat minden vonatkozásban vállalják. A gazdálkodás közös jellegét a jövedelmek közös életvitelhez való felhasználásának, valamint a megtakarítások együttélést szolgáló célra való fordításának ténye határozza meg. A következetes bírói gyakorlat vita esetén az élettársi kapcsolat törvényi elemeinek meglétét, illetve hiányát a felek körülményeire, valamint az eset egyedi sajátosságaira tekintettel vizsgálja és értékeli, elismeri egyik vagy másik fogalmi elem hiányát, az általánostól eltérő megvalósulását. Ennek megfelelően az élettársi kapcsolat fennállásának megállapításához nem követelhető meg a közös lakásban való együttélés, a szokásosnak tekintett közös háztartás fenntartása, ha az élettársak pl. az egyik fél külföldi munkavégzése miatt külön laknak, de közöttük az érzelmi és gazdasági kapcsolat fennmarad. Az ítélezési gyakorlat az élettársi kapcsolat fennállása szempontjából nem tulajdonít jelentőséget annak sem, hogy a felek milyen módon kezelték az együttélés alatt szerzett jövedelmüket, de nincs lehetőség az élettársi közös szerzés megállapítására akkor, ha a felek közössége kizárólag abban áll, hogy egymást az élet fenntartásához szükséges körön belül gazdaságilag támogatják, érzelmi alapon kölcsönös szívességi szolgáltatásokat teljesítenek egymás javára, de jövedelmükkel mindketten önállóan rendelkeznek. A bíróságnak az életközösség fennállása szempontjából értékelnie kell a kapcsolat fenntartására, megszakítására, vagy annak felszámolására irányuló szándékot is. Ez utóbbi szándék kölcsönös vagy az egyik élettárs részéről történő kifejezésre juttatása az életközösség megszakadásának megállapítását eredményezi attól függetlenül, hogy a volt élettársak egyéb jellegű együttműködése ezután is megvalósul.

A jogviszony egyes elemeit külön-külön vizsgálva kétségtelen, hogy az I. rendű alperes 2004 őszéig tartó külföldi munkavégzése miatt életvitelszerűen nem éltek közös háztartásban. Az I. rendű alperes hetente-kéthetente a hétvégét, az ünnepeket és a szabadságát töltötte Magyarországon, 1999. augusztus 19-től a felperes lakásában, majd a K. utcai ingatlanban. A már kifejtettekből következően az

életközösség fennállását az együttlakás és a közös háztartásvezetés hiánya önmagában nem érinti. Azt pedig az I. rendű alperes sem vitatta, hogy a külföldi munkavállalásának megszűnésétől 2005. december végéig terjedő időtartamban a felperessel közös háztartásban élt.

Az elsőfokú bíróság a felek előadása alapján, a bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként helyesen állapította meg, hogy az élettársi kapcsolat érzelmi eleme ugyan eltérő intenzitással, de 2005. év végéig fennállt. Az ítélet tábla e körben visszautal az elsőfokú közbenső ítéletben kifejtett helyes ténybeli okfejtésre. A fellebbezési érveléssel szemben az I. rendű alperes perbeli előadása, a felperes öngyilkossági kísérletét követően tanúsított magatartása - a kórházi látogatásai, a közös külföldi nyaralás szervezése - a felperes támogatását, a korábbi szeretetteljes kapcsolat helyreállítására irányuló szándékát egyértelműen igazolja. Az élettársi kapcsolat - mint a házastársak esetén - ugyan feltételezi, de nem követeli meg a nemi kapcsolat létét, ezért annak hiánya a jogviszony megszűnésének megállapítására nem ad alapot.

Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően, a felperes kétséget kizáróan nem bizonyította az élettársi kapcsolat megállapításához szükséges elengedhetetlen feltételt, a gazdasági közösség 1999. decemberétől való fennállását, és az a bizonyítási eljárás adatainak mérlegelése alapján sem állapítható meg.

Tény, hogy az I. rendű alperes külföldi munkavégzésének időtartama alatt mindkét fél saját jövedelméből fedezte a mindennapi megélhetéshez szükséges kiadásokat. Az I. rendű alperes magyarországi tartózkodása alatt kiegyenlítette a hétvégi nagyobb bevásárlás költségét, a felperes pedig viselte a gyermekeivel közös tulajdonában álló ingatlan fenntartásával kapcsolatos kiadásokat. Az I. rendű alperes e költségekhez való hozzájárulását nem igazolta, a felperes kizárólag azt ismerte el, hogy munkaviszonyának 2001. júniusi megszűnése után volt élettársa a „kosztpénz biztosításában segített” (57. sorsz. jkv.).

Nincs kellő támpont annak megállapítására, hogy 1999. év végére az I. rendű alperes építkezésre szánt pénze elfogyott, az építkezés emiatt lassult le. A peradatokból nem vonható le olyan következtetés sem, hogy az építkezés folytatásához szükség volt a felperes pénzügyi hozzájárulására, és az I. rendű alperes anyagi helyzete folytán kényszerült albérlete felmondására. A felperes állítása szerint volt élettársa az albérletben egy-két órát töltött, ezért folyamatosan kérte az albérlet megszüntetésére. Kérését az I. rendű alperes „azzal hárította el, hogy van elég pénze, nem kell vele foglalkozni, ez nem túl nagy összeg” (57. sorsz. jkv.) A felperes előadásából csak az következtethető, hogy az I. rendű alperest albérlete felmondására nem anyagi természetű ok, hanem a volt élettársak között kialakult stabil érzelmi kapcsolat indította.

A felek az összeköltözést követően is önállóan kezelték jövedelmeiket, a felperes az I. rendű alperes tagadásával szemben kétséget kizáróan nem bizonyította a külön-külön keletkezett megtakarítások, illetőleg saját vagyonának a K. utcai építkezésre fordítását.

Nem vitás, hogy az akkor még munkaviszonyban álló felperes 2000. évtől segített az építkezés szervezésében. A perben feltárt adatok azonban kétségtelenül nem

igazolják, hogy e tevékenysége lényegesen meghaladta az érzelmi kapcsolatra tekintettel nyújtott szívességi jellegű szolgáltatás általában szokásos, és a társadalom általános erkölcsi értékítélete szerint is elfogadott kereteit.

Az I. rendű alperes a perben ugyan következetesen állította, hogy a felpereshez 2003 február-márciusáig csak érzelmi kapcsolat fűzte, 2001 júniusától azonban egyértelműen megállapítható a felek közös gazdasági cél elérése érdekében való együttműködése, vagyoni érdekközössége. A korábban az I. rendű alperes által elérni kívánt gazdasági cél - a K. utcai ingatlan felépítése lakhatásának biztosítására, étterem és panzió üzemeltetésére - a felek közös gazdasági céljává vált. A felperes a felek közös döntése, a jövőbeni közös vállalkozás megalapozása érdekében végezte el a munkaügyi központ támogatásával az üzletvezetői tanfolyamot, emellett szervezte az építkezést. A felek közötti bizalmat, együttműködést jelzi, hogy közösen alapítottak a panzió működtetése érdekében gazdasági társaságot. A kölcsönös támogatást, az akarategységet igazolja, hogy a cég létrehozásával a felperes járulékfizetési kötelezettsége is biztosítottá vált, ugyanakkor lehetőséget adott 1.000.000,-Ft összegű támogatási szerződés megkötésére a H. Munkaügyi Központtal. A felek érdekazonosságát, a közös döntésen alapuló gazdasági társaság formájában megvalósuló gazdasági együttműködést az I. rendű alperes fellebbezési előadása is alátámasztja. A közös cél tartalma egyértelműen arra utal, hogy a felek hosszú távú, tartós kapcsolatot terveztek, és egyetértettek abban, hogy az ily módon létrejövő vagyonuk közös legyen.

Az ítéltábla a fentiekre figyelemmel az élettársi kapcsolat kezdő időpontját 2001 júniusában határozta meg. Az I. rendű alperes fellebbezésében alaptalanul kifogásolta a jogviszony megszűnésének időpontját. Az elsőfokú bíróság a felek előadásának és a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelésével megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes és az I. rendű alperes gazdasági érdekközössége, ezáltal élettársi kapcsolata 2005 decemberében szűnt meg.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú költségek viselése tárgyában a határozathozatalt a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 77. §-a, és a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján mellőzte.

, 2009. április 21.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,
a tanács elnöke

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.,
előadó bíró

Dr. Mohácsy Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: